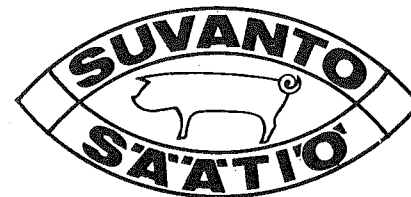

SUVANNON SEUTU

SUVANNON
YMPÄRISTÖN
KOTISEUTU-
LEHTI • Julkaisija

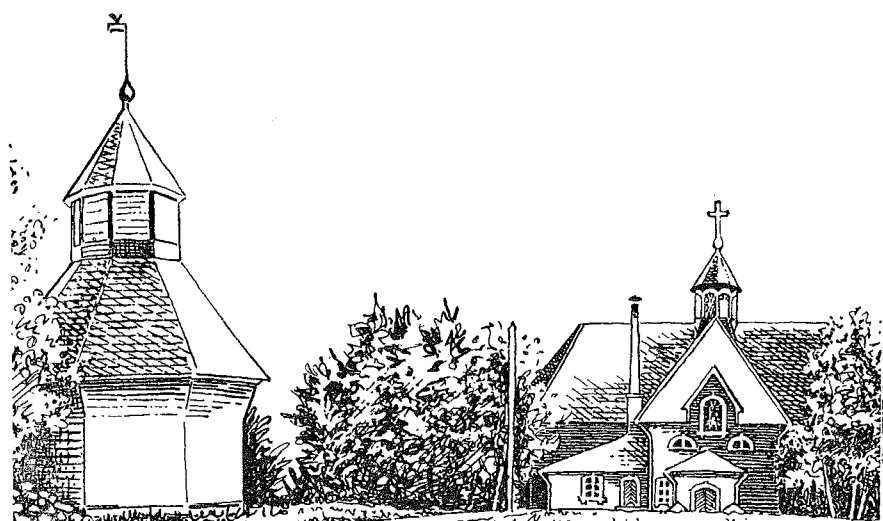

N:o 1 1972

HELMIKUU

Sakkolalaisia asevelikuvassa Tampereella Er P:n juhlasta.

Tapulin varjossa

HILJAISUUDEN MIETTEITÄ

On huomattavan olennaista, että nykyaikaisessa elämän menossa, sen kasvatus- ja opetusohjelmistoissa hyvin vähän kiinnitetään huomiota ihmisen sisäiselle, henkiseen kasvatukselle. Ylipäänsä valmistaudutaan vain elämään tätä lyhyttä maallista elämää varten ja perimmäisenä tarkoituksena on saada täällä maailmassa hyvä yhteiskunnallinen asema, mukava ja muka onnellinen elämä. Maailman hengen täyttämisenä ollen etsimme tätä onnellista elämää aineellisen rikkauksien, maailmallisten opetusten ja oppien avulla.

Ihmiskunnan suurimman opettajan Jeesuksen opetuksien kohteena oli myöskin pelastaa ihmiskunta sen maallisista vaikeuksista ja kärsimyksistä, jotka olivat esteenä sen maanpäälliselle, onnelliselle elämälle, mutta Hänen opetuksiensa sisäisenä ytimenä oli aina henkinen tausta ja erikoisesti Hänen opetuksensa painostivat sitä, että me ihmiset olemme ikuisesti olevia henkisiä olentoja. Tämän tärkeän totuuden nykyinen maailmallinen viisaus on jättänyt kokonaan huomioon ottamatta,

sillä sen opetukset rajoittuvat vain ihmisen viiden aistimen uletuville.

Missä Vapahtajamme opetusten henkinen tausta tuli erikoisesti esille, kun Hän opetti: "Etsikää ensin Jumalan valtakuntaa ja Hänen vanhurskauttaan, niin kaikki maallisetkin sen ohella teille annetaan." Hänen opetuksensa tarkoituksina oli tuoda esille, että Jumala itsessään on kaikkeus, ei ole mitään olennaista, ettei se olisi Jumalasta. Kaikki mitä ihmisellä on, kaikki mitä näkyvää maailmassa on, kaikki henkiseltä puolelta katsottuna todellisuudessa on Suuren Luojamme omistamaa. Ihminen väliaikaisesti on vain Jumalan palvelija, Hänen omaisuutensa hoitaja niinä päivinä ja vuosina, mitkä hänelle elinpäivinä annetaan. Tavalliselle ihmiselle, tavalliselle kansalle Jeesus kohdisti opetuksiaan vertauksilla.

Tätä asian kohtaa tutkineet ovat sanoneet, että ei mitään käsitettä, ei henkistä tosiasiaa voi ilmaista muuten kuin vertauskuvien avulla. Ei mikään luonnonlaki tule selviöksi muuten kuin lukemattomien kuvien ja esimerkkien avulla ja josta jokainen ku-

va ja esimerkki näyttää oman osansa sen toiminnasta. Ihmiskunnan suurille tietäjille tämä kumoamaton tosiasia on selvinnyt, että jokainen näkyvä muoto on ohimenevä ja harhan omainen ja todellisuutta on vain se henki, joka on ilmiön takana näkymättömänä toimeen panijana. Ulkonainen maailma on siitäkin syystä vertauskuvastoa, ettei pienintäkään osaa sen aineellisessa muodossaan voi astua meidän henkeemme, siksi merkitys vertauksissa on aina henkistä laatua.

Raamatusta luemme, että Jeesus aloitti tehtävänsä sanoilla: "Taivasten valtakunta on lähestynyt." Matt. 4:17. Eivät monet kuuli-joistaan tätä taivasten lähestymistä ymmärtäneet. Monien kyselyjen jälkeen Jeesus jatkoi: "Taivasten valtakunta on teidän sisäksenne." Luuk. 17:20—21. Tarkoittaa, taivasten valtakunta on teidän tajunnassanne, jota teidän sisäinen Jumalanne hallitsee, kun kaikki sitä estävät on voitettu.

Monissa ihmeellisissä vertauksissaan, Jeesus avasi sen kapean oven, miten taivaan valtakuntaan sisälle päästään. Selvapiirteisoin näistä Jeesuksen vertaus rikkaas-

Puhe asevelijuhlissa Tampereen sankarihaudalla

Er. P 6:n komentajan sanat 26. 12. 1939 klo 24 Saapurussa. Karjalaiset sotilaani!

Sodan alusta lähtien on vihollisemme askel askeleelta vallannut tätä maata. Se on saavuttanut Vuoksen linjan, joka on meidän pääpuolustuslinjamme. Nyt on vihollinen iskenyt tähän pääpuolustuslinjaamme aikoen murtaa sen ja saartaa Taipaleen uljaat puolustajamme. Jouluaamuna se hyökkäsi yli Suvannon ja sai jalansijaa tällä puolen.

Tehdäksemme tyhjäksi vihollisen aikeet on meidän pataljoonamme määrätty suorittamaan vastaisku ja heittämään vihollinen takaisin Suvannon taa. Vetäytymisemme on päättynyt. Aika on iskeä niin, että linja on jälleen meidän. Siis hyökkäykseen.

Tehtävä suoritettu 27. päivän iltaan mennessä. Tappiot olivat raskaat, pataljoonamme menetti n. 50 miestä kaatuneina ja 100 haavoittuneina.

AK:n komentaja kiitti seuraavien sanojen: — Kiitän pataljoonaa

miehestä ja kamelin neulansilmän läpi kulkemisesta. Jätä kaikki maallinen, mitä sinulla ja sisäläsi on, että pienenä mahdut neulansilmän läpi kulkemaan. Tuon pienen neulan silmän takana avautuu sinulle suurenmoinen taivaan valtakunta. Miten ihmeellisiä ja opettavaisia meille ihmisille Vapahtajamme opetukset ovat. Avatkaamme korvamme kuulemaan ja tajuntamme ymmärtämään niitä.

L. A.

sen Keljaan suorittamasta rohkeasta hyökkäyksestä, jolla pataljoona pelasti vaikean tilanteen. Pataljoona voi nyt merkitä kirjoihinsa meitä muita ja jälkipolvia rohkaisevan taistelun — Keljan voiton. Olkoon Korkein mukana.

Marsalkka Mannerheim lähetti divisioonan komentajan kautta "parhaat kiitokset menestyksellisesti suoritettua torjuntataistelun johdosta."

Taistelun merkitys tulevia päiviä ajatellen:

Voitosta maksettu kallis hinta lujitti yhteishenkeä, jonka avulla myöhemmin kestiin Taipaleen raskaat viikot. Talvisodan ihme koostuu lukemattomista tämänkaltaisista saavutuksista. Mahdottomalta näyttävä tehtiin mahdolliseksi. Velvoittava perinne syntyi ja jätettiin tuleville polville. Se on vakuuttava todistus hengen valasta aineeseen. Miehet ratkaisivat sielläkin, missä aseitten tuki oli puutteellista...

Kestimme Taipaleen kovat torjuntataistelut, jotka verottivat riiveistämme kaatuneina ja haavoittuneina. Osastomme oli Vuosalmen vasemman puoleisen rintamalohkon varmistuksessa jossa saimme kokea kovaa tykkitulta ja ilmapommitusta.

Useimmat meistä saivat kestää jatkosodan kovat raskaudet. Moni Er. P 6:n mies sai sankarikuoleman tässä pitkässä ja raskaassa sodassa.

Aseveljet, me emme ole halunneet sotaa, emme ole ihannoimassa sotaa.

Olemme koolla ja tällä paikalla muistaaksemme ja kunnioittaaksemme niitä aseveljiä jotka antoivat kalleimpansa Isänmaan vapau-

den puolesta. Kunnia heidän työnsä ja uhrilleen.

Verestämme muistoja jotka liitivät meidät yhdeksi joukoksi, tekemään se mitä voitiin Isänmaan hyväksi.

Rintamaveteraanit, me emme kerjää almuja yhteiskunnalta, vaan odotamme, että työmme isänmaan hyväksi arvostetaan ja kunnioitetaan.

Olemme kestäneet sodan raskaat ajat, olemme kestäneet rauhan ja jälleenrakentamisen ajat.

Joukkomme jatkuvasti harvenivat. Monien päivätyö on päättymässä. Olemme saaneet elää vapaan maan kansalaisina, vapauttamme olemme olleet valmiit puolustamaan.

Kansa joka ei ole valmis tarvittaessa antamaan uhreja isänmaan puolesta, ei ansaitse vapautta isänmaata.

Rintama-aseveljet, isänmaan vartijat, me haluamme jättää tuleville polville vapaan isänmaan. Jumala Isämme maata siunatkoon!

Eero Kuisma

— SUKSET
— LUISTIMET
— KELKAT
— PILKIT ym.
talvitarvikkeet
edullisesti
meiltä

LEMPÄÄLÄN
PYÖRÄ

Om. M. Toiva, puh. 74 286

Eräs häämatka

Oli vuosi 1927, tammikuu. Saimme me Petäjärven emäntäkoulun opettajat hääkutsun entisen oppilaamme häihin Riiskaan. Tietysti noudatimme mielihyvin kutsua, sillä emme kukaan ennen olleet kannakselaisissa häissä, jotka kuulemma erosivat paljon muun Suomen häämenoista.

Meitä lähti matkalle kolme opettajaa, helsinkiläinen naisagronomiharjoittelija ja tomera karjakko kuskiksi. Oli kaunis, aurinkoinen talvipäivä. Menomatkalla ihailimme talvista luontoa. Häätalossa otettiin ystävällisesti vastaan. Tietysti tarjottiin tulokahvit. Hääväki ei ollut vielä kirkosta saapunut. Pitkä ruokapöytä oli tupaan katettu valmiiksi. Tarkasti en enää näin pitkän ajan jälkeen muista ruokia joita siellä tarjottiin, mutta olivat ne erilaisempia kuin minhin olin tottunut. Häävieraita oli pitkä pöydällinen.

Aika kului siinä juttellessa pian ja tuli kotiin lähdön aika, muistelen, että ilta oli jo pitkälle kulunut. Jätimme isäntäväelle hyvästit ja lähdimme tyytyväisinä kotitaipaleella. Oli kaunis kuutamoinen ja hauska ajella. Sitten sattui tapaus joka teki häämatkastamme erikoisen. Talonmies oli antanut meille, kiusaa tehdessään, vasta taloon ostetun hevosen, joka oli vikuri eikä aina tahtonut totella ajajaa.

Siinä Lapinlahden tienoilla näimme vastaantulijan. Meidän hevosemme ei tahtonut väistää ollenkaan vastaantulijaa. Seuraus oli, että reet kolahtivat sivutessaan toisiaan. Siitäkö Polle remastui ja meitä vietiin ja kovasti!... Siinä yksi ja toinen alkoi peljätä ja hypähti reestä pois. Karjakko-ajomies ei mahtanut mitään enää hevoselle. Hänenkin täytyi jättää reki ja

jäää jalkamiehiksi. Siinä sitten kuulumme kun hevonen laukkasi eteenpäin, että reki kolisi ja aisat irtosivat.

Me lähdimme taivaltamaan emäntäkoulua kohti ja keräsimme tavaroita, joita reestä oli matkan varrella pudonnut. Kun kävelimme eteenpäin näimme reen, mutta hevonen oli mennyt menojaan. Siitä meille tuli hätä, jos uusi hevonen ei osaa vielä koululle, vaan jatkaa matkaansa ties minne ja me saisimme korvata valtiolle hevosen!

"Vastaa"-tulleeeseen rekeen paimme tien viereltä kokoamamme tavarat ja aloimme työntää rekeä kotiin. Ihmettelimme työntäessämme rekeä siitä, kun siitä tuli pontikan hajut.(?) Tulimme siihen tulokseen, että vastaantulleessa reessä oli ollut pontikkaa ja siitä oli sivuuttaessa roiskunut meidän rekeemme.

Kotimäelle noustuamme huomasiimme me hevosen olevan pihassa

Jussin juttua Riikasta

Motto: Vast olliit riiskoist ripil, nyt hyö on ukot uuestoa!

Siitä on kauan kun noin tapahtui. Riiskoiset olivat saaneet virheellisen ilmoituksen rippipyhästä ja mentyään suurella joukolla viikkoa liian myöhään kirkolle, niin koiranleuat keksi sanonnan kuin yllä näkyy, ja se sanonta jäi elämään sukupolvia jälkeen päin. Samoin kuin kirvesmäkeläiset näki kolme sutta uimassa kohti Patoniemeä (kolme puun latvusta myötätuulessa selällä).

Ja se Vihtova, josta nuo "su-

ja meiltä pääsi helpotuksen huokaus. Aamulla kuuden aikaan tuli talonmies keittiöön katsomaan olimmeko tulleet kotiin elävinä. Hän nauroi että on meillä opettajat kun pontikkaa kulettavat reessä. Hän oli reestämme heinistä löytänyt pirtukanisterin ja pullon josta korkki oli lähtenyt auki siinä hevosen kovassa menossa ja pirtu vuotanut heiniin, siitä se haju tuli neniimme rekeä työntäessä matkallamme.

Silloin oli kieltolain aika ja häävieraat pelkäsivät tarkastusta ja hätäpäissään piilottivat hääviinat emäntäkoululaisten rekeen, siinä toivossa, että sitä ei tarkasteta. Pahaksi onneksi me lähdimme aikaisin pois ja niin jäi hääväki ilman ilolientä.

Aamulla soitti opettaja Valkonen (kirkolle oli tieto jo reisuksistamme levinnyt) ja sanoi, että kyllä nimismies nyt tulee syyttämään emäntäkoulun opettajia pirtun kuljetuksesta.

Tällainen oli tarina hääreisuksistamme ja siitä riitti huvia pitkäksi aikaa.

Mukana ollut

det" lähti uimaan. Vihtova — mikä tuo oli?

Se oli monen sukupolven ajan riiskoisten lemmentuhtaus, tasainen, kaunis koivikkoniemi, Suvannon rannalla ja keskellä kylää. Entistä järven pohjaa. Järven pohjaa, kunnes Taipaleen ukot kaivoi "pienen" ojan soraharjun poikki ja Suvannon pinta laski 12 metriä. Samalla paljastui suunnattomat alat lietteitä, kuten Koukuniemen, Koselan, Lapanaisten, Vaskelan, Raajun, Riiskan, Lapinlahden ja aina Viiksanlahden perukkaa myöten veden jättömaata, liettei-

Muhosen tytär tulee Ameriikasta

(Tarina vuosisatamme 30 luvulta)
Kirj. Hilma Alho

Muhosen emännän elämässä, valkeni onnellisin päivä, sillä tä-

tä nimeltään ja hyväkasvuista maata.

Tämä Vihtova oli alkuaan venäläisten Mamejeffien omistuksessa, sitten velj. Tomukorvet ja viimeksi velj. Tenkasten. Se oli sama kuka omisti, mutta kaikilla oli oikeus kokoontua tuolla kauniilla paikalla. Ja se kokoontuminen alkoi keväällä, jatkuen syksyyn joka lauantai-ilta, joka pyhä. Siellä laulettiin vanhoja sekä uusia lauluja, tanssittiin piirileikkejä ja tärkeintä: joka kevät oli vispilän teko. Siinä yhdistyi hyöty ja huvi, jopa niinkin, että vispiläntekopari söi lopunikänsä yhteistä puuroa.

Vihtovassa ongittiin ja saatiin kaloja myös. Sieltä haettiin syksyisin talven sienet.

Mutta ennen kaikkea se oli nuorten kokoontumispaikka. Ukot oli myös mukana omassa ringissä, pelaten "rampsua" ilman suuria panoksia, joten sekin oli vain ajanvietettä.

— Miltähän näyttää Vihtova tänään? Ja mitä on Riiskasta jäljellä? Mitä muuta kuin muistot omista kokemuksista nuoruuden ajoilta ja vanhojen kertomuksia heidän ajaltaan.

Se on ihmeellistä näissä muistoissa, että vain kaikki kauniimmat ja hauskimmat asiat palautuu mieleen. Ja hyvä se näin onkin sillä katkeruutta, harmia ja ikävää mieltä on kaikki ajanjakso täynnä, joten lienee hyväksi ihmiselle itselleen, että vain kauniit tapaukset jää mieleen. Mukavia muistoja Riiskan entiselle väestölle toivottava

Jussi Karppanen, Norge..

nään piti hänen ainoan tyttärensä, Sigridin, perheeseen saapua Ameriikasta, jonne oli matkustanut muutama vuosi sitten. Hyvin oli Sigrid menestynyt siellä rapakon takanakin, ei ollut koskaan valittanut ja niin hempeitä kuvia oli kotiin lähettänyt, sekä joskus muutaman dollarin mammalle kahvirahoiksi. Siellä oli löytänyt elämäntoverikseen erään Lukkarin, josta uutisesta Muhosen emännän rintaa ylpeydestä paisui. — Hänen tyttärensä oikein papilliseen säätyyn... Nyt ainakin naapuritkin tulisivat näkemään, että toisenlaisista tarpeista se on tehty, heidän tyttärensä, aina olivatkin karsain silmin katselleet Muhosen herraskaista tytärtä.

Siinä askarrellessaan käy Muhosen emäntä läpi elämänsä parhaimpien muistojen sarjaa. Hän muistaa, kuinka sama tytär pienenä vietiin pappilaan kastettavaksi ja kuinka eräs ruustinnan ruotsalaismielinen sukulainen lupautui kummiksi lapselle, jolle kummin toivomuksesta annettiin niin hienolta kuuluva nimi, vaikka lapsen äiti olisikin tahtonut nimeksi Liisa. No mikäpä auttoi, saahan köyhän lapsellakin olla hieno nimi, ajatteli äiti ja niin kastettiin lapsi Sigrid Muhoseksi, vaikka ristimä- ja sukunimi eivät sopineetkaan yhteen.

Muhosen emäntä havahtuu ajatuksistaan ja tekee sen johtopäätöksen, että sieltä asti se on jo hänen tyttärensä määrätty papilliseen säätyyn. Ja onkos se ihme, ovathan he ainoalleen antaneet oikein koulullista sivistystä, kustantaneet kaupunkiin monellaisille kursseille.

Muhosen talo oli ollut viimeiset päivät ankarain mullistusten alaisena. Joka nurkka oli laitettu kelloiseksi ottamaan vastaan vieraita. Suuri uuni oli valkaisu ja

sauna oli lämpiämässä. Ruuan puoltakin oli hommattu kaikenlaista. Taisi siinä Muhosen emäntä toivoa, että kanatkin munisivat kahdesti päivässä, sillä hän oli kuullut, että amerikkalainen herrasväki tykkää kovasti munista ja voista.

Isäntä Muhonen oli pannut päälle ainoan tärkkipaidan, jota käytettiin vain elämän suurimpina merkkipäivinä, siksi se tuoksuikin vahvasti koin pulvereille. Isäntä Muhonen piti itseään hyvänä laulumiehenä ja oli nytkin jo parin viikon ajan ääntään harjoitellut, että sitten vävyajan kanssa sopisi tämmätä yhteen. Hän ei tosin tiennyt mitään oktaaveista, eikä muista oppineiden merkeistä, eikä luullut niiden olevan tarpeellistakaan. Se se vasta laulaja on, joka pystyy laulamaan ilman johtajaa...

Jännitys Muhosen majassa nousi nousemistaan, mitä lähemmäksi junan tuloa aika lähestyi. Isäntä valjasti ruunan kärryjen eteen arvellen, että kyllä kai niille nyt vielä hevoskyyti kelpaa. Emäntä

Jukka Niemi

Vesilahti

PAAMYMALAMME

ja

MYMALAUTOMME

PALVELEVAT TEITÄ

KILTA KUTSUU

Hämeen Jääkäripataljoonaa edeltäneitä joukko-osastoja on ollut Jääkäripataljoona 4, Vuoksen Jääkäripataljoona ja 37 Savon Prikaati. Kun Sinäkin aikanasasi olet palvellut jossakin e.m. joukko-osastossa, niin Hämeen Jääkäripataljoonan Kilta ry. pyytää sinuakin toimintansa piiriin.

Jos et vielä tätä tiedä, että mikä Häm. JP:n Kilta ry. on, niin

juoksahti naapurissa sanomassa, että katsokaa nyt vaikka ikkunasta, kun lukkari rouvineen saapuu.

Vihdoin viimein se suuri hetki tuli. Vanha ruuna pani parhaansa ja yhtenä tomupilvenä lennähtivät vieraat rappujen eteen. Kun ensimmäinen ilon puuska oli ohi, huomasi Muholan emäntä myös pienen lukkarin, joka tavaranyytien keskellä huiteli käsiään, nähtävästi ihastuneena isiensä maahan tulostaan.

Kahvipöydässä toi emäntä Muhonen julki ajatuksensa, hänen mielestään herra Lukkari näytti vain tavalliselta ihmiseltä, eikä ensinkään oppineelta musiikin tuntijalta. Nyt oli Lukkarin vuoro hämmästyä ja vasta pitkän ja perinpohjaisen selvityksen jälkeen, tulivat Muhoset tietoiseksi siitä, että Lukkari onkin vain heidän vävypoikansa sukunimi, eikä saavutettu oppiarvo, lisäen huonon ajan vuoksi saaneensa vapaan tiketin kotimaahansa ja olisivat mielissään, jos saisivat luvan kuulua hyvänä lisänä Muhosen leipäkuntaan...

Muhosen emännän moniväriset toiveet raukesivat turhaan ja kapaloideissaan pikku Lukkaria yötamineihin huokasi emäntä ja ajatteli itsekseen, pettyyköhän sinunkin tähtesi joku anoppi muori yhtä perinpohjaisesti.

selvitän sen sinulle. Häm. JP:n Kilta ry. on yhdistys, jonka jäseneksi pääsee jokainen joka on palvellut, joko varusmiehenä tahi aktiivina, e.m. joukko-osastoissa. Killan sääntöjen 2. pykälässä sanotaan mm.: "Killan tarkoituksena on, ottaen huomioon kansainväliset sopimukset, maanpuolustushengen vaaliminen, Hämeen Jääkäripataljoonan ja sen täydennysalueen väestön toisiinsa lähentäminen, jäsentensä keskeisenä yhdyssiteenä oleminen, Killan piiriin kuuluvien historiallisten perinteiden ja yhteisten muistojen vaaliminen, Hämeen Jääkäripataljoonassa palvelevien varusmiesten viihtyvyyden edistäminen, sekä vaikeuksiin joutuneiden sotaveteraanien tukeminen". On vielä korostettava, ja erikseen mainittava, että Killan toiminta on ehdottomasti epäpoliittista.

Juuri e.m. tukemiseen ja tekemiseen tarvitsemme sinun apuasi. Kysyt tietysti, että mitenkin minä voim olla avuksi? Voit olla avuksi jo siten, että liityt Kiltamme jäseneksi ja kartutat vähäisellä jäsenmaksullasi toimintaan tarvittavia varoja. Kaiki saammme varat käytämme lyhentämättöminä sääntöjemme 2. pykälässä mainitun toiminnan rahoittamiseen.

Vaikka Kiltamme onkin nuori (perustettu v. 1964) ja käytettävissämme olleet varat pienet, olemme silti saaneet aikaan yhtä ja toista kuten esimerkiksi Häm. JP:lle uusi joukko-osastolippu, komppanioille viirit, stipendiatkoja hyvinpalvelleille varusmiehille, erilaisia palkintoja varusmiesten välisiin kilpailuihin, pataljoonan toimintaa kuvaavan filmin koulutustarkoitusta varten yhdessä Sotilaskotiyhdistyksen kanssa, televisiokoneen eräälle komppa-

nialle ja viimeksi varusmiehille kustansimme suurimmaksi osaksi 15-paria kilpasuksia.

Tähän asti, kun jäsenmaksuja ei ole kerätty, on toiminta rahoitettu lahjoituksin, ilmoitusten hankinnalla 3—4 kertaa vuodessa ilmestyvään pataljoonan lehteen "Hämeen Jääkäriin", ym. keinoin. Tällainen rahan saanti on aina enemmän ja vähemmän sattumanvaraista ja nyt onkin tarkoitus hankkia toiminnan perusrahoitus jäsenmaksujen avulla. Siksi nyt on meneillään jäsenhankinta ja toivomme sinunkin puoleltasi myötämielisyyttä.

Jäseneksi liittymisesi käy siten, että täytät mukana seuraavan tilillepanokortin ja postitat sen meille. Jäsenmaksun suuruus, ainakin seuraavaan vuosikokoukseen asti (tammi-helmikuussa), on vain 2,— mk/vuosi. Luultavaa on, että jäsenmaksu tulee nousemaan, ei kuitenkaan 5,— mk korkeammaksi. Siis jäsenmaksu tulee olemaan pieni korotuksenkin jälkeen, jos sitä vertaa muiden vastaavien yhdistysten jäsenmaksuihin. Ainais-jäseneksi pääset, kun maksat kertakaikkisesti 50,— mk. Jäseneksi liittymisesi jälkeen sinulle tullaan lähettämään Killan säännöt, joista ilmenee lähemmin Killan rakenne, kokousten asiasisältö, kokousten pitoajat ilmoitustapoiheen, ym.

Tule mukaan tukemaan entisen joukko-osastosi varusmiesten viihtyvyyttä ja isänmaamme nuorison puolustustahtoa.

Kiltaterveisin

Häm. JP:n Kilta ry:n
hallituksen puheenjohtaja

A. E. Hyvärinen

Häm. JP:n Kilta ry:n osoite: Linnan kasarmi, Hämeenlinna. Al-lekirjoittaneen osoite: E-HKAK, rak. 4, as. 4, Hämeenlinna, puh. 917 - 25 597.

Ps. Yhteiseksi tunnukseksi Kil-

Toimi Repo kertoo

Lehtemme toimittaja tapasi Vilppulan Kolhossa ent. metsätyönjohtaja Toimi Revon, joka on syntynyt Sakkolan pitäjän Kaarnajoen kylästä. Kuin itsestään juttu kulkeutui nyt 70-vuotiaan Revon nuoruuden aikaisiin ja nuoruudessa kuultuihin tapauksiin. Eri-tyisesti tuntui hänen mielessään olevan Eljas setänsä, joka tunnettiin innokkaana hevosmiehenä ja huumorintajuksena ihmisenä. Ns. "ennenvanhaan" jolloin oli yleistä, että sunnuntaisin ajettiin Kaarnajoeltakin noin 15 km päässä olevaan kirkkoon hevosilla lähes jokaisesta talosta ja kiistanajo kuului olennaisena osana paluumatkaan. Eljas setä oli elementissään ja näistä kirkko- ja myllymatkoista on monia juttuja Revon mielessä:

Eljas setä oli eräänä sunnuntaiaamuna tavalliseen tapaan vaimonsa Marin kanssa kirkkoon lähdössä. Setä valjasteli hevostaan ja mielessään ajatteli tuota kiistamista niin innoissaan, että setä lähti ja unohti Marin kotiin. Toisen kerran setä oli jälleen Marin kanssa kirkossa ja havaitsi, että kirkkomiehet alkavat poistua kirkosta ja kun Mari torkkui saarnan jälkeen eikä ollut halukas vielä lähtemään lähti setä toisten innokkaitten kiistamiesten mukaan

lan jäsenille valmistuu kiltamerkki, rinnassa pidettävä, jonka hinta on kotiutuville jäsenille mk 4,— ja siviilissä jo oleville jäsenille mk 6,—. Lisäksi Killalla on seinällä pidettävä valurautainen kiltataulu, kooltaan 12 x 15 cm, aihe sama kuin rintamerkissäkin tornikuvion päällä metsästystorvi-ilveskuvio. Kiltataulun hinta on kaikille mk 10,—. Tilaa yhteiset tunnuksat Killan osoitteella.

hyväntuulisena kotiin ja kertoi miten Kössin kävi kun yritti "miu sivutsei ajjaa".

Kun yhten syksyn ruis ol valmistunt ja ensimmäine ahos ol puitu, sano Mar Eljakselle jot määh myllyä jot saahaa uuvisleipeä. Eljas pan yhe säki sontakärrii ja läks Matvei myllyä, joka oli Sakkolan kirkolla n. 1 km kirkolta Virkin suuntaan. Kun ruissäkki oli jauhettu lähti Eljas paluumat-kalle. Vähä aikasemmi ol myllylt lähtent Vilakkalast oleva suur-Muoni isä jonka Eljas sai kiinni pian ja sitten alkoi taas tuo ankara kiistaaminen Runteenmäelle ja aina ns. keskimmaiselle mäelle asti ajettiin ennenkuin setä pääsi ohitse suur-Muoni isästä. Päästyään lähelle Vilakkalaa Lammäpällä setä vilkaisi jauhosaäkkiään ja havaitsi, että sontakärrien kovassa tärinässä säkin suu oli auennut ja melkein kaikki jauhot olivat karisseet pitkin tietä. Aikansa harmiteltuaan tarttui setä säkinkolk-kist kii ja höpsäytti loputkin jauhot tiepuolelle. Tultuaan Vilakkalaan setä ajoi siellä olevan Mame-

Lempäälän-Vesilahden alueella

televisio, radiot ja kodinkoneet

aina edullisesti Kairimolta.

Asa ja Philips edustus

kairimo
KODIN TAVARATALO

Huono-onninen Junkers

Saksalainen Junkers, suuri kuljetuskone, oli yrittänyt nousta Petäjärven lentokentältä, mutta sille oli käynyt huonosti: Oli pyyhkäissyt Savolaisen Villen paksut pihakoivut poikki, pudonnut maantien laitaan ja syttynyt palamaan. Paikalle syntynyt romuröyhkiö kiinnosti ihmisiä, pojanjolgeja erityisesti. Aluksi oli kasalla ol-

jeffin kauppaan ja osti Säkin ruisjauhoja ja ajeli kotiin. Kun Mari näki myllymiehen tulevan tuli Mari hakemaan uutisjauhoja ruvetakseen leivä paistuo ja näk koht jot eihä neä uo mittää uutisjauhoi, Eljas joka ei halunnut kertoa Marille miten matkalla oli käynyt kertoi, ettei ollut saanut rukiita jauhettua vaan säkki pit jättää myllyl ja mie hae sen sit myllylt ku tulluo muutakii asjaa kirkol.

Yhten lauvantain Mar sano Eljaksel jot meähä sie korjoamaa sauna uun ja poa lämpimieä. Sauna joka oli sisäänlämpiävä hirsisauna jossa oli nurkassa suuri kiviuni jonka tulipesän kivet olivat "lomonneet" pois ja näitä uunin suun kiviä Mari pyysi Eljasta korjaamaan. Eljas lähti korjasi saunan ja palatessaan sanoi Marille: mie korjasi se uuni ja pani lämpimeä pie sie huol sit lopust lämmittämisest. Hetken kuluttua Mar läks saunaa lisäämää tul takas ja sano Eljaksel jot mite sie oikei korjasit se uuni ku se on taas lomt. Johon Eljas, jot oikeiha mie oli laittavinnai hyvä halo lieskapuuks, se tais kyll olla leppäne. Johon Mari vastasi: No on siin miul mies, heä laittaa leppäse halo lieskapuuks ei mosna laittaa koivuhalkuo. Eljas lähti uudestaan uunia korjaamaan ja naureskeli tyytyväisenä mennessään.

lut penkoja myötäänsä, mutta kun kukaan ei löytänyt mitään sellaista jolle olisi jotain järjestystä käyttöä keksinyt, niin paikka sai vähitellen jäädä rauhaan. Me pojat tarvitsimme kuitenkin aina kaikenlaista, mitä tuosta kasasta saattoi hyvinkin löytyä, ja niin se sitten alkoi palvella meitä raaka-ainevarastona.

Noista Junkersin romuista löytyi sekin teräsputken pätkä, josta päätin valmistaa ampumaseen, "tussarin". Pyssy kun kuului sen ajan miehen varusteisiin. Ei se ollut mies eikä mikään, jolla ei sota-aikana asetta ollut.

Valmistin puusta perän ja kiinnitin putken siihen lujalla pultilla. Sitten vain sankkireikä ja latinki piippuun.

Olin kokeillut tussaria muutamia kertoja. Erään päivänä pöhlähti äiti pihamaalla äkkiarvaamatta vastaan ja näki kädessäni jotain erikoista.

— Mikäs vehe se tuo on?

Pitipäs sen nyt sattua siihen. En ehtinyt pyssyä edes taskuun sujutta. Ei auttanut muu kuin näyttää. Oli se niin hyvin tehty tussari, ettei kaivannut pitkiä esitelyjä: Heti tunsin äiti, mikä on pojalla vehe.

— Anna tän! Sie tapat näihe kans viel itseis!

Voi turkanen! Olihan näitä nyt pyssyjä pidetty... Ja ammuttu. Naiset ne eivät ymmärrä miesten ajatuksia. Sotaa pitäisi käydä, mutta akat riisuvat aseista... Sinne lähti pyssy: piippu ki oikeaa terästä, sakemannin sotakoneesta saatu.

Junkersin huono onni senkun jatkui.

En viitsinyt uuttakaan enää ruveta tekemään, vaikka olisi siellä Rapamäen juurella vielä tarpeita-

kin ollut. Vähitellen asia ja harmi unohtuivat.

Pudotin sitten eräänä päivänä pienen mutterin Alatalon tuvan lattialle. Alkoi etsiminen. Konttasin ja kurkistelin. Tunnustelin käsikopelolla. Ei tuntunut mutteria missään. Osui kuitenkin käteeni jotain muuta. Siellä se oli, kaapin ja seinän välissä. — Tussari! — No jopas oli piilon keksinyt. Mutterin etsiminen sai nyt jäädä. Työnsin kapiineen taskuuni ja kävelin vähin äänin ulos.

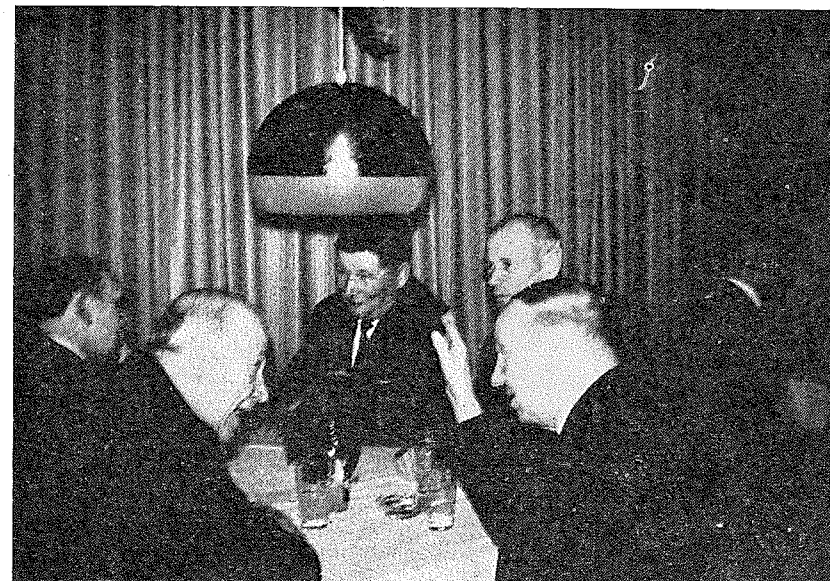
Siellä pihapuiden katveessa syntyi sitten tuuma:

Olin lukemattomia kertoja nähnyt kuinka sepät karkaisivat terästä. Muistin kuinka Juhanseän Matti tai Nirkkosen Hioppi olivat ottaneet sopivasti kuumennetun raudan pajansa ahjosta ja tuikanneet sen sitten vesialtaaseen, niin että kuului vain kova porina ja vesi kuplina vaahtosi. Sepät tekivät niin saadakseen raudasta sitkeän ja kestävä. Tämäkin piippu oli ollut palavassa lentokoneessa, kuumentunut ja nuortunut. Tiedä vaikka ampuessa hajoaisi. — Ni'in! Karkaista se pitää. Mutta ei ollut ahjoa. Ei ollut pajaakaan vielä koko kylässä, kun olivat talvisodassa polttaneet kaikki pajatkin... On kai vietävä kyökin hellaan... Kun vaan eivät akat huomaisi. Eivätkä ne huomaa, kun irroitan pyssystä perän. Eivät pelkää piipusta ymmärrä, mikä putki se on.

Kiersin jakoavaimella pultin auki, pistin piipun taskuuni ja kävelin keittiöön:

Mummo istui pöydän vieressä ja neuvoi. Äiti näkyi tiskaavan astioita. Hellassa paloi tuli. — Kyllä tämä tästä luonnistuu. Lorautin kauhalla pesuvatiin vettä ja asetin

ErP 6:n asevelijuhla Tampereella

Juttu luistaa ja mieliala on korkealla ErP:n juhlilla.

sen hellanviereen valmiiksi. Sitteen piippu varovasti hohtimien kanssa hiillokselle.

Nyt piti vähän vihellellä... "Eldankajärven jäätä" ja "kotikontujen tienoita tervehtien...". Se vaikuttaa huolettomalta, eivätkä sivulliset hoksaa tulla sotkemaan tärkeää toimitusta.

Silloin pamahti!

Hellan portti ja tuhkaluukut lensivät auki, ja hiilet ja tuhkat levisivät ympäri lattiaa.

— Hyvä Isä siunatkoon!... Mikä se räjähti?

— Mitä se poika nyt?

Ei ollut aika selitellä... Palavat pirulauta matot. Hiilet oli saatava äkkiä pois matoilta. Haroin hiiliä hellan eteen, pellin päälle. Ylähuulta kirveli ja jomotti. Pyyhkäisin vähän kämmensyrjällä. Verrällä oli. Piippu oli räjähdysvoimasta potkaissut portin auki ja pompannut siitä huuleeni. Samalla se oli virkistänyt muistiani. Muistin nyt ihan selvästi että tussari oli ladattu silloin kun äiti sen takavarikoi. Olisi tehnyt mieli kehlata historiaa vähän taakse päin: vaikka vain puolen kierroksen ver-

ran. Olisin hyvin ehtinyt ottaa piipun hohtimiin ja pudottaa pesuvatiin, ennen kuin räjähti. Mutta ei käynyt vetäminen takaisin. Eivät sentään ehtineet matot kärehtää.

— Ei tuon poja kans tule elämisest mittää. Mitä sie nyt oikei teit?

— No mie löysin tuolt kaapi takant sen tussarin, minkä sie miult otit, enkä enää muistant jot se ol latingis. Mie vaan meinasin vähä karkassa...

— Kyl mie siut karkasen! — Ois nyt isä koton, ni saisit takapuolta vast! Sie säilyttelet mummonki... vanhan ihmisen... iha hengeittömäks. Nyt ota se putkeis ja vie nii että ko pippur kasvaa, ja piä huol et se ei enää tule miu silmihein.

En muista, kuinka pitkälle vein. Ei se ollut ainakaan saatavilla silloin kun tuli taas lähtö Kannakselta, että olisi voinut muistoksi ottaa.

Mutta jäihän sinne paljon muutaakin... arvokasta.

Ahti

Jo perinteeksi muodostunutta Keljan taistelun muistopäivää viettivät talvisodan aikaisen ErP 6:n aseveljet 27. päivänä joulukuuta 1971 Tampereella.

Kokoonnuttiin Kalevankankaan hautausmaan pääportin edustalla, josta rivistönä marssittiin sankaripatsaan äärelle. Suoritetussa juhlatilaisuudessa laskettiin sepele sankaripaaden juurelle ja puheen piti Eero Kuisma, joka puhe on toisaalla lehdessämme.

Sankarihaudalta siirryttiin Suomalaisen Klubin juhlasaliin, jossa oli parin tunnin seurustelu-aika. Tänne oli kokoontunut runsaasti aseveljiä. Sakin kuvia otettiin, joista kaksi on tässä lehden sivuilla painettuna.

Eversti Heikki Virtanen tervehdi aseveljiään ja toivotti tervetulleeksi juhlaan. Tervehdyksen jälkeen hän julisti asevelikokouksen avatuksi ja nimettynä kokouksen puheenjohtajaksi kutsui sihteeriksi Matti Kuupon.

"Luonnonlain mukaan joukkomme harvenee jatkuvasti...", puheenjohtaja tervehdyssanoissaan mainitsi, silti päätettiin jälleen kokoontua kahden vuoden kuluttua. Juhlatoimikuntaan nimettiin sakolalaisista: Heikki Virtanen koonkutsujana, Jalmari Naskali, Aapro Jääskeläinen, Matti Kuuppo ja Eero Kuisma.

Esityksensä lopuksi eversti Virtanen selosti nyt voimassa olevaa rintamasotilaslakia, todeten sen olevan kovasti puutteellisen ja pikaisen korjauksen tarpeessa.

Tauno Kiuru luki viimeisen luvon eversti W. Holstin teoksesta "Talvisodan päiväkirja".

Seuraavat säätiöt esittivät ter-

SÄÄTIÖN TILAISUUS SAKKOLASEUROILLELAIS

Sakkolalaisia rouvia seurojen tilaisuudessa.

Suvanto-säätiö järjesti syntyperältään sakkolalaisille yhdistyksille ja seuroille yhteisen tilaisuuden

den Tampereella 25. päivänä marraskuuta. Tilaisuuteen saapui sakkolalaisseurojen jäseniä mel-

SUVANNON SEUTU

seutuni mun ja sun, sinut menen hakemaan laatikosta äkkiä kun tiedän lehteni tulevan.

Ukkorukkani, hän Valkjärveltä kotoisin on (ja poika niin verratton).

No niin, — kumpikin kaappasi tulevan tuon, ja välillä kahvia juon, niin alkoi tutkinta tuon.

vehdyksen aseveljille: Räisäläisten-säätiö, Käki-säätiö, Kauko-säätiö ja Suvanto-säätiö.

Tämän jälkeen oli juhla-ateria, jonka aikana Antti Koiranen ja Pessi Räisälästä soittelivat tunnelmaan sopivia lauluja, marsseja ja kappaleita. Tarinointi jatkui pitkälle iltaan.

koisesti, aina pääkaupunkia myöten.

Säätiön valtuuskunnan puheenjohtaja Matti Niippa toivotti kaikki läsnäolevat tervetulleeksi tilaisuuteen ja pyysi tämän jälkeen käymään pöytään, nauttimaan päivän sankarin, Katrin, päiväkahvia.

Kapt. Aapo Repo toi tervehdyksen ja selosti Hämeen Jääkäripataljoonan Kilta ry:n toimintaa ja aikaansaannoksia. Hämeen JP Kilta vaalii entisten Kiviniemen varuskunta-alueella sijoitettujen yksikköjen perinteitä ja toimii näissä yksiköissä palvelleiden kanta-henkilökunnan ja varusmiesten hyväksi.

Tilaisuuden ohjelma jäi vähäiseksi, jonka aiheutti yhteensattumat ja käyttöön rajoitettu aika. Tilaisuus silti kannattaa jälleen jonkun ajan kuluttua järjestää uudelleen ja antaa ohjelman esitykset ainakin osaksi seurojen edustajain velvollisuudeksi.

Kuvassa tilaisuuden osanottajia.

— mikäs tuota estää vois!

Tattarin tanakan tunnen ain. Paussun Apon pellolla rannalla näin punavalkean kukintansa.

Floridan viestin kutsuna näin. Kiitämme Teitä kuin vieressän olisitte kaikki koolla. Nauramme, laulamme, soitamme vaan, matkan pituus ei meitä haittaa. Kukan haluaisin Teille taittaa.

Kuva toimittajasta totinen, katsovi suoraan silmiin ja pyytää niin kauniisti kynällään: Kirjoitelkaa ja kertokaa! Hänellä huoli on tästä, et palstat ois täytymässä.

Nyt surulehden kääntää saan, nimet siinä, monta — peräkkäin.

Kaihon tumman tunnen... nuoruus muiston hältä sain.

Toiset elää, vuosia täyttää, — virta vie, välillä pyörittää pahas mennessään. Kiveen iskee ja jälleen jatkaa.

Helsingin Sakkola-seuran uutisia

Helsingin Sakkola-seura ry, jossa on 138 jäsentä, toimii mm. karjalaisen tapakulttuurin säilyttämisen merkeissä. Lokakuun 15. pnä oli taas yhteinen kokoontuminen, tällä kerralla Pauligin huvilassa, jonne oli saapunut 54 henkilöä seurustelemaan ja syömään "pot-lohkoa" keskenään.

Sakkolalaiset antavat tällaisten tavanomaisten kokoontumisiltojensa ohjelman kokoamisen ja vetämisen yhden jäsenensä junailtavaksi vuorolistan mukaan. Tällä kertaa vuorossa oli Aulis Airtto, ent. Naskali, joka vastasi ohjelmien kokoamisesta sekä purkamisesta.

Yksi ohjelmanumero oli "suunnistuskilpailu Sakkolassa", joka tarkemmin sanoen tapahtui seinällä riippuvan suureksi piirretyn Sakkolan kartan äärellä. Yksi kilpailija kerrallaan istui selkä karttaan päin ja ajatuksissaan "suunnisti" saamiensa tehtävien perusteella.

Ohjelmaa puristettiin myös yleisön joukosta: Ketä vain sokkona pyöritetyn Elina Laamasen "kotalon sormi" osoitti, hänen piti esittää jotakin yleisölle. Täten tulivat yleisön ohjelmareservitkin käytetyiksi ex-tempore. Maailman

Kultaparit istuu vierekkäin — ja nuorilta näyttävät kuten nään, Jenny ja Arvi Huuska. (Ihan suikon antaisin suusta?)

Karppasen Jussikin hävinnyt lie? Norjaan kai vienyt ystävän tie.

Viulua Vihtova kaipaa siel, mut tanssimme, tanssimme viel.

Nykyosoite Espoon asema on, kirjoita tuttava "minulle" muistathan Revon Saimaa!

Kaihoterveisin

Saima Äikäs

eri puolilla esiintynyt kansantaitelija Heikki Hyvönen soitteli tuohenpalasella useita sävelmiä, äänen kuulussa kuin viulusta läheneenä. Emäntä Helli Naskali kertoi entisistä ruuanlaittotavoista. Koululainen Elina Laamasen eloisa laulesitys kulkukauppiasta sai yleisön mukaan "kotikaupoihin". Rouva Irma Airtto ja Aulis Airtto laulelivat vuoron perään, ja tietysti vanhat tutut karjalaisaiheiset laulut kajahtelivat kaikkien yhteislauluna Tyyne-Kerttu Virkin pianosaestyksellä.

A. A.

SAKKOLA-SEURAN JOULUILTA

Joulukuun ensimmäisen päivän illaksi Helsingin Sakkola-seura oli kutsunut jäseniään Taivallahden kirkon seurakuntasaliin viettämään ohjelmallista iltaa, jonka teemana oli adventtiajan sanoma. Kutsua oli noudattanut noin 40 henkilöä. Illan aikana lauloimme tuttuja joululauluja ja kuulinme viulunsoittoa, jota esitti opisk. Olavi Priha soittaen ketjun tuumppia joululauluja sekä nuorten tämän hetken suosikkikappaleen "Vaiennut viulu".

Emäntien tarjoama kahvi sekä leivonnaiset tekivät hyvin kaupansa ja kahvia juotaessa oli tilaisuus vaihtaa viimeiset kuulumiset tuttujen kanssa. Lehtori Leena Repo kertoi näyttävän samalla väridioja Englannista sijaitsevasta Coventryn katedraalista, jonka saksalaiset sodan aikana pommitivat maan tasalle, ja joka sodan jälkeen monien vaiheitten jälkeen saatiin kokonaan uudelleen rakennetuksi. Leena Repo maintsi myös, että sekä vanhan kirkon rauniot, että uusi kirkko julistavat voimakkaasti sanomaa "Isä, anna anteeksi" ja samalla adventtiaikana

tuovat esille sen suuren rakkauten, joka Jumalalla oli, kun Hän lähetti Poikansa maan päälle.

Rovasti Joonas Laurila kertoi, että hänelle tuli edellistä esitystä katsellessaan elävästi mieleen se tunnelma, joka vallitsi jouluaamuna 1941 Sakkolan Valistustalolla pidetyssä jumalanpalveluksessa: oli kylmä, oli joulukuusi, saarnan piti silloinen sotilaspastori, nykyinen arkkipiispa, Martti Simojoki. Seurakuntasalissa pidetyn ohjelman päätteeksi esitti taiteilija Telleruo Erkama yksinlaulua kanttorirukuri Timo Tikkasen säestyksellä.

Iltahartautena Taivallahden kirkossa oli adventtiajan sanomasta tehty vesper, johon sisältyi virsilaulua, vuorolukuna adventin psalmi 24 sekä vanhin ja tutuin hoo-sianna-teksti. Pastori Simo Repo toimi liturgina sekä piti lyhyen puheen, jossa hän korosti Jeesuksen tulon merkitystä yksityisen ihmisen elämässä. Ilta päättyi yhteisesti veisattuun rukoukseen: "Voi jospa sydän tää asuntos olla voisi, niin kiitokseni soisi: Sua tahdon ylistää".

SAKKOLALAISET SANTA- HAMINASSA PIKKUJOULUN VIETOSSA

Helsingissä joulukuun alkupäivinä raivonnut hongkongilainen ei estänyt ainakaan niitä noin kuuttakymmentä sakkolalaista, joista oli jälleen hauska kokoontua lauantaina 11. 1. 71 yhteiseen perhejuhlaan pikkujoulun merkeissä Santahaminan Upseerikerholle, jonne jo monet kerrat aikaisemminkin olemme matkanneet. Loposen Jannehan tuon tien on meille sinne avannut, Santahaminan komendanttina vuosikautia toimiesaan.

Janne Lopenen oli nytkin

illan isäntänä, kumppaninaan Reino Söder, joka suoritti illan avauksen ja toimi myös ohjelman juontajana. Ohjelmahan juontui sitten noiden alkujuonien jälkeen itsekultakin läsnäolevalta lähiympäristönsä avustuksella. Pääohjelmanumeroksi sopiikin useimmiten pelkkä rentouttava istuskelu ja turinointi: "No mitäs sie nyt tiijet ja mite siul o kaik mänt?"

"Hyvästähä tää täs männyö, terveen sairastelles". Loppuponneksi voisi usein muodostua tuo elämän kokemuksiin perustuva lausahdus että "helppo ei oo kellää, mut pitää vaa ellää".

Oma ohjelmallinen viehätyksensä on myös pelkästään tuttujen kotoisten nimien kuulemisessa, olkoonpa kysymyksessä sitten paikan tai suvun nimi, kuten Vilakkala, Haparainen, Luprikkala, Kiviniemi, Laamaset, Naskalit, Kalloset, Pitkäset, ynnä moi muu, vaik Hynnä.

Seuramme puuhakas puheenjohtaja Tyyne-Kerttu Virkki oli ennättänyt Vokkinsa äärestä ja joulukiireistään seuraamme, joss hän kannusti kaikkia avustamaan Karjala-lehden Sakkolaliitteen aikaansaamisessa. Siitä me voimme nyt tehdä pitäjänhistoriaamme uuden lisäpainoksen ja voimme kerätä siihen entisen lisäksi vanhaa kotiseututietoutta ja muistoja elämämme eri vaiheista.

Musiikki pelasi koko illan elävänä ja voimallisena santahaminalaisten aliupseerin 4-miehisen yhtyeen soittaessa ja laulaessa sekä vanhaa että uutta tanssiohjelmistoa. Eniten tanssipareja lattialle saivat kuitenkin vanhat "jatsit" joita nykyään on käyty myös humpapafokseiksi sanomaan, ja aina viehkeät valssit jotka jo Sakkolankin "kalenoissa" kiehtoivat sen ajan tansseissa kävijöitä. Soittajien ja yleisön yhteispeli senkun parani ja tuli irtonaisem-

"Sussu-Jussi"

Mie meinasin kiruttaa vähä Susana Jussist, oikea nimi Meskanen. Hänellä oli pieni harmaa mökki, joka ei ollut suuruudella pilattu. Sisältä se oli pimeä ja musta, rojua täynnä. Siinä oli hänellä sauna, paja ja tupa, kaikki yhdessä.

maksi sitä mukaa kuin ilta ehti yötä kohti. Välillä laulettiin joukolla vanhoja hyviä joululauluja, syötiin entisen tapainen joululallinen kinkkuineen ja lanttulaatikoineen ja hörpättiin maukasta kitikaljaa.

Nyt kevätpuolella 75 vuotta täyttävä Matti Hatakka omisti tavanomaisen hyvän taitonsa kun osti ja voitti kinkkuarvalla päävoiton eli sen kinkun, jonka Pekka Naskali oli puuhannut seurallemme lahjaksi. Tuon tuurin Matti vaimonsa Hilkan kanssa kyllä ansaitsi jo pelkästään uskollisista osallistumisistaan näihin yhteisiin tilaisuuksiimme, sillä heidän ei kai tiedetä pinnanneen niistä kerätaakaan.

Kuten ruokailukin on kuulemma viisainta lopettaa silloin kun se parhaiten maistuu, niin on myös juhlinnan kanssa. Puolen yön maissa lähti viimeinen bussi kaupunkiin ja niihin aikoihin sitten omilla autoillaankin matkanneet Sakkolan lapset kulkivat koiteihinsa eri puolille Helsinkiä. Ja niitä eri puoli onkin eri paljon Helsingin paikkakunnan yhteydessä noin kuudensadan tuhannen ihmisen asuma-alueella. Sakkolalaisia tuosta määrästä lienee ehkä pari tuhannesosaa kaikkine perheenjäsenineen. Ehkä joskus voitaisiin tehdä sellainenkin tutkimus, joka selvittäisi, paljonko nyky-Sakkolan väkiluku olisi sen entisen noin 6400:n sijasta.

Aulis Airtio

Jussi oli sellainen remonttimies joka korjaili kaikenlaisia vehkeitä kaikkialla ympäristössä, ompelukoneita, kelloja ym.

Muistan kuulleen kun hän josain korjasi seinäkelloa ja paikaksi sitä otrakakkaralla. Myöskin hän oli muurari ja teki uuneja. Sitten hän teki ikiliikkuja, sanoi aina, että se on kahden viiko perästä valmis, ettei siitä muuta puutu, kun saisi vaan siihen sen "kitkan"... — Mutta taisi jäädä kesken tekoiseksi.

Myöskin hän oli runoilija ja laulaja, puhui aina, että pääsisi radioon esiintymään.

Muistaakseni hänellä oli viimeksi uusi mökki, siinä lähellä Karvasen Marttia, pellolla. Täällä hänellä oli vesiastit sänkyn jalokojen alla ettei syöpäläise pääse tulemaan sänkyyn.

Toinen juttu: Kun hänellä oli maitoämpäri ja likaämpäri pienessä eteisessä. Syyspimeässä häneltä nämä asiat sitten sattuiivat vaihtumaan... Aamulla mentyään naapurista maitoa hakemaan sanoi emäntä Eevalle: — Huuhtases vähän sitä ämpäriä, kun minä yöllä vähän petastuin väärään astiaan.

Kai joku muistaa lisää juttuja Jussista? Lahja Nuora

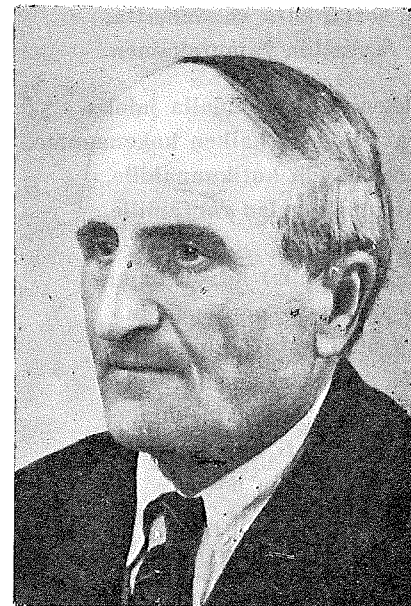
Kuolleita

Hilja Matilda Hinkkanen o.s. Hartikainen synt. 11. 2. 1886 Antreassa, kuoli 12.12. 1971 Vesilahden Laukon kylässä. Hänen kotikylänsä oli Sakkolan Hovinkylä.

Aleksanteri Kuisma synt. 17. 4. 1886 Sakkolan Haitemaassa, kuoli 20. 11. 1971 Pieksämäen aluesairaalaissa. Hän oli kyläkunnan vanhin asukas.

Karl Fredrik Santala synt. 4. 5. 1888 Nurmijärvellä, kuoli 9. 1. 1972 Nurmijärvellä. Hän asui pitemmän aikaa Sakkolassa, toimien Kiviniemessä Sakkolan Osuuskunnan hevostiehenä.

Olga Matilda Paukku o.s. Sääksjärvi synt. 14. 6. 1893 Lempäälässä, kuoli 20. 12. 1971 Tampereella. Heillä oli kauppaliike Sakkolan Petäjällä.

Aleksanteri Leppänen synt. 12. 8. 1890 Sakkolan Haparaisissa, kuoli liikenneonnettomuudessa 5. 12. 1971 Lempäälässä.

Loviisa Jortikka synt. 12. 8. 1890 Sakkolassa, kuoli 26. 12. 1971 Oulun läänin sairaalassa.

Johannes Nekri ent. Naskali synt. 1. 9. 1895 Sakkolassa, kuoli 23. 12. 1971 Pirkkalassa. Hän oli amma-

tiltaan räätäli, harjoittaen ammattia Sakkolan Luprikkalassa ja myös Pirkkalassa.

Hilda Maria Suutarinen o.s. Turkinen synt. 25. 11. 1898 Sakkolassa, kuoli 22. 12. 1971 Valkeakosken sairaalassa. Kotikylä oli Sakkolan Haparainen.

Anna Kyllästinen synt. 21. 8. 1902 Sakkolassa, kuoli 9. 1. 1972 Heinolan kaupunginsairaalaissa. Kotikylä Sakkolan Lapinlahti.

Lempi Maria Karonen ent. Sor-

UUOSIA TÄYTTÄNEITÄ

80 VUOTTA täytti 4. 2. 1972 Emilia Raaska Lempäälän Lipossa. Hänen kotikylänsä oli Sakkolan Kiviniemi.

80 VUOTTA täytti 18. 2. 1972 emäntä Aune Hinkkanen os. Nuora Ruovedellä. Hän on syntynyt Sakkolan Petäjällä. Solmittuaan avioliiton hänen kotikylänsä oli Hovinkylä.

75 VUOTTA on täyttänyt nti Emilia Systä Orimattilan Viljamaalla.

75 VUOTTA täytti 9. 11. 1971 emäntä Iida Roininen o.s. Karonen Kanteenmaassa. Entinen kotikylä Sakkolan Arkuntanhua.

75 VUOTTA täytti 13. 12. 1971 rva Anna Suni o.s. Naskali Riihimäen Otsolassa. Hänen kotikylänsä oli Sakkolan Lapinlahti.

70 VUOTTA täytti 14. 11. 1971 metsäteknikko Hugo Anttila Lempäälässä. Hän on asunut pitemmän aikaa Sakkolassa. Lempäälässä hän on toiminut Lempäälän seudun osuuskassan hallituksen puheenjoht. johon osuuskassaan on kaikki sakkolalaiset osuuskassat sulautuneet.

70 VUOTTA täytti 29. 12. 1971 ompelija Tyyne Ahlmoim Pirkkalassa. Toimi Kärämäellä maanviljelijänä, mistä muutti Pirkkalaan. Hänen kotinsa oli Sakkolan kirkonky-

väli o.s. Kekki synt. 25. 3. 1907 Sakkolan Arkuntanhuaissa, kuoli 21. 12. 1971 Hämeenlinnan sairaalassa.

Joel Edvald Käppi synt. 8. 4. Sakkolassa, kuoli 12. 11. 1971 Las Palmaksessa.

Tauno Repo synt. 21. 2. 1914 Sakkolassa, kuoli 1. 12. 1971 Vammalan aluesairaalaissa.

Viljo Väyrynen synt. 11. 3. 1921 Sakkolassa, kuoli 1. 12. 1971 Tampereen keskussairaalaissa. Kotikylä Sakkolan Hovinkylä.

Emäntä Anna Koiranen on kuollut ja haudattu 3. 12. 71 Saarijärven kirkkomaahan.

lässä, jossa toiminut Sakkolan Marttoissa.

60 VUOTTA täytti 11. 1. 1972 rva Martta Siiri Virkki Myyrymäessä Vantaan kauppalassa. Hän syntynyt Sakkolassa.

60 VUOTTA täytti 24. 1. 1972 Viljo Pulakka Kangasalla. Hänen kotikylänsä oli Sakkolan Arkuntanhua.

60 VUOTTA täyttää 28. 2. 1972 Viljam Pyrkäs Lempäälässä. Hänen kotikylänsä oli Sakkolan Haparainen. Hän on rintamaveteraani ja ennen kaikkea tunnettu "Tuntemattoman Sotilaan Rokan Anttina".

60 VUOTTA täyttää 21. 2. 1972 mvj Emil Nuora Vesilahden Palhossa. Hän on synt. Sakkolan Petäjällä ja asui sotien jälkeen Tottijärven Joenpohjassa.

60 VUOTTA täyttää 27. 2. 1972 Arvo Suokas Savonlinnassa. Hän on syntynyt Sakkolan Kiviniemessä.

50 VUOTTA täytti 20. 11. 1971 Jalmari Hinkkanen Ruovedellä. Hän on syntynyt ja nuoruutensa elänyt Sakkolan Hovinkylässä.

50 VUOTTA täytti 24. 11. 1971 emäntä Meeri Ollikainen o.s. Vulli Urjalan Memosissa. Hän on kotoisin Sakkolan Rönkkylästä.

Toimituksen tuoli

Jälleen on vuosi alkanut, lehden kannalta katsottuna melko hyvässä merkeissä, sillä tilauksia on tullut yllättävässä määrässä. Silti monet asiamiehemme ovat olleet aivan hiljalleen. Joten nyt tilaukset postiin, että saadaan asiat rullaamaan parhaimmalla tavalla. Kun tilaatte lehden ja osoite muuttuu niin mainitkaa aina entinen, se helpottaa kovasti työtäni. Lisäksi on melkein mahdotonta arvata oikein kun saman niminen tilaus tulee aivan toiselta puolen Suomea, että onko kyseessä sama vai eri tilaaja.

Jos kenellä Teistä, hyvät ystävät, on ensi numeroon sopivaa tekstiä niin lähetäkää tulemaan. Täällä on kyllä ainetta, mutta se menee suurelta osalta ensiksi Karjalan Sakkolan-liitteen sivuilla käytettäväksi. Sen jälkeen kylä painetaan kaikki sovelias Suvannon Seutuun.

50 VUOTTA täytti 11.1.1972 rva Kaija Naskali o.s. Heiskanen Turussa. Hän Viljo Naskalin puoliso Sakkolan Ojaniemestä.

Karjalan Sakkola-liitteeseenkin voi jossakin määrin vielä sopia tekstiä. Kun heti pistää töpinäksi, joten töpinäksi!

Omalta kohdaltani pahoittelen joulunumeroon jääneitä pahoja otsikkovirheitä. Yritetään parantaa tapoja tulevaisuudessa.

Meille on saapunut seuraavan sisältöinen kirje:

— Kiitän hyvistä Suvanto Seutu-lehden toimittamisesta kuluneelta vuodelta. Olen viettänyt monta hupaisaa hetkeä sen parissa. Sanoisin, että vanhojen perinteiden vaalijana on lehti erikoisen merkittävä. Samoin heimon yh-

dyssiteenä. Erikoisesti on jäänyt mieleeni "Ahon laidalta" kirjoittajan mojavat sutkaukset ja tosit tarinat. On monesti tullut mieleeni ajatus tulla oikein kädestä pitäen kiittämään siitä uhrautuvasta työstä jota tämän lehden toimittamisessa olette tehneet. En ole kuitenkaan joutanut. Pohjanmaalla sanottiin, että se on huono mies joka tulee ennen kuin joutuu. Ja se on tosi.

Lehti saa tulla jatkuvalla syötöllä ja entisellä osoitteella. Maksan sitten kun jaksan.

Kiitoksen toimituskunnan puo-

Kannaksella kalevan

Jälleen yhtehen yhytty, käyty kokoon koulullemme, alle yhteisen katoksen, alle kuulun kurkikirren, jonka säästi sortamatta, sortamatta suistamatta, omat osan ottamatta ja rahvaskin rajantakainen.

Kiitos kaunis Kaitselmuksen, jonka johdolla jalolla, vaalinnalla vakaan Herran, jälkeen kaiken kokemamme, kaiken nähdyn nähtyämme käydä kotikunnahille, saimme syntymäsijoille, kauniin kylän rantamille, Karjalan kotikylille.

Täällä kukkui kultakäet, kirjorinnat kilvan keikkui äsken menneenä kesänä, päätyessä poutapäivän. Oman heimon heinänteon näki lintu laulupuulta: kaikki, niin kuin kuuntelija, haravansa heiluttaja, Siinä tunsu ja tajusi, kaiketekin kumpainenkin, ett' on rakas oma-kontu, oma-koti kullon kallis, emon pesä pyhä paikka, ikioma isän istuin, vaikk' on kumoon kaaettuna, paikoiltansa pirstottuna, siirretynä sivuun seinät, raastettuna räystäään reuna.

Suojista on suuri puute, karjakartanoista, kunne kantaa kultaviljan, ojentavi olkiloita? Niin on ankee aitan tienoo, riiehestä vain kiukaan kivet... Mitä koki Karjalamme, minkä väki toinen vältti. Miten täällä taiston laineet rajuimpana raastoi täällä, miten tuntea, tajuta, totisesti jälleen kerran täällä raukalla rajalla, tuta hyisen henkäyksen.

Väsyi väre haavan lehden, lakastuivat lehdet lepän, kotikoivut kellastuivat, paahtui pihapihlajatin. Nurmen nukka nuivertuvi, kanervikkokankaat kuivui.

SÄÄTIÖN

OPINTOAVUSTUKSET

Hakemukset lähetettävä ennen helmikuun loppua osoitteella Yrjö Raaska Mantere 37500 Lempäälä.

lesta ja hyvää jaksamista sinnekin päin.

Toivon, että monen monella osoitteella saa tulla "jatkuvalla syötöllä".

Kiviniemen Urheilijoista ja muustakin urheilutouhusta tulee kirjoitussarja, joka on jo kirjoitettu mutta se "liite" hiijaa.

ONNEA ONNETTOMUUDESSA

Syys-lokakuun vaihteessa oli MTV:n pihalla nähtävänä Eka Karppasen omistama 'Felisa' (Onnetar) -merkkinen auto onnettomuuden jälkeen.

Onnekkakaaksi 'Felisa' todella osoittautui onnettomuudenkin hetkellä, kun läheisen Tenholaintien risteyksessä iso kivimurskaaman auto vasemmalta tullen kokeili kykyjään siihen. Onneksi kiviautolla oli sellainen vauhti, että ehti risteykseen puoli metriä ennen 'Felisan' ajajaa.

Entä kuinka kävi onnettomuudessa ajajalle itselleen? Eipä kuinkaan, vaan onnellisesti. Vanha auto meni kaupaksi ja uusi on jo tilalla.

SUORITETTUA TUTKINTOJA

Lääketieteen kandidaatin tutkinnon on suorittanut Helsingin Yliopistossa 10.11.-71 Ulla Riitta Lundström o.s. Aho, Aiti Emma Aho o.s. Meskanen Sakkola Villakala.

NIMITYKSIÄ

Puolustuslaitoksen komentajan virkaan nimitettiin Merivoimien esikunnassa komentajakapteeni Teuvo Ilmari Kuparinen (Petäjärveltä).

MITALISADETTA ITSENÄISYSPÄIVÄNÄ

I luokan mitali kultaristein
Kaino Johannes Rytty Vesilahti
I luokan mitali
Väinö Katainen Valkeakoski
Juho Kauranen Viiala

VIHITTYJÄ

Avioliittoon vihittiin Mäntässä Arvi Kuivala ja Aila Jortikka. Morsiamen vanhemmat Alma ja Väinö Jortikka Sakkolan Kaarnajoelta.

päivänä 1943

Pois jo lähti kodeistansa, koito kansa karjalainen, aikana niin ankeana, myöhäissyksyn synkän yönä. Mutt' ei miestä miehisistä nähty länteen lähtijöissä.

Kului kuut, vieri vuodet, joutui illat, aukes aamu, Saimme luvan kotiin käyä, tuttavalle tulla tielle, kulkea kotikylällä.

Oi Ukko Ylinen Luoja! Anna Armoinen Jumala suo-os suojas, siunaukses johdantasi juoksullemme, jotta jälleen järkevästi, toimissamme taitavasti, rakennamme rikkonaista, saamme särjetyn somaksi. Karjalamme kaunoiseksi, koreasti kukkivaksi!

Siin on askar aamuiseksi, kerran keskipäiväksikin, sekä iltojen iloksi, että hämärän hämyksi. Ikäpuolenkin isille, äityelle lapsinensa, jopa lapsenlapsillekin, kansalle kasvavalle, versovillekin vesoille. Jotka jäävät jäljelle, meidän mentyä manalle, kasvavat kansaksi Kalevan.

Konsa ehtii lapsenlapset, vuorollansa vaurastuvat, kuulevat kovia käytn, vierahissa viiväellyn.

Nyt on iltamme iloa, päivän olo onnellista, Jälleen soikoon Väinön soitto, kaikukohon kanteleensa. Paistakohon päiväyt meille, eikä vuorehen vajotko.

ANNA MYLLÖ

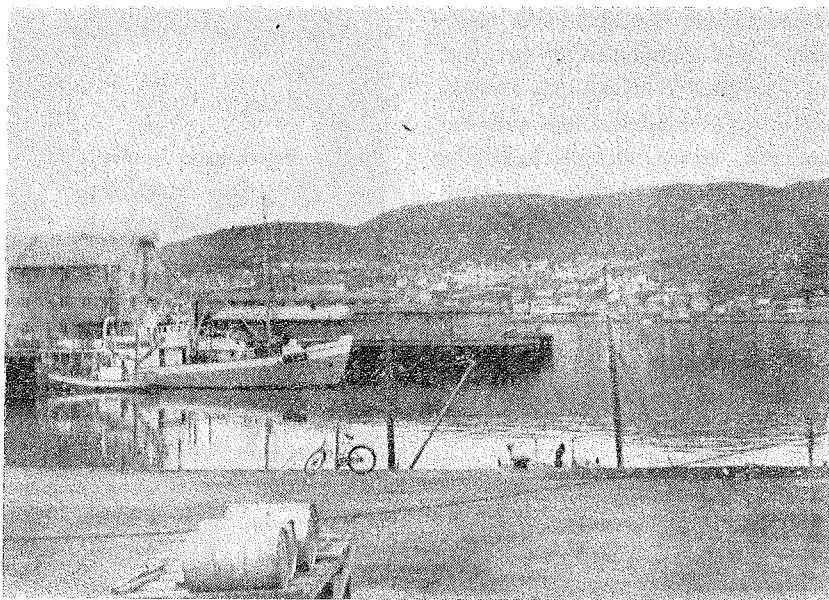
Antti Söyrinki

SEKATAVARALIIKE

NARVA OJOINEN

PUH. 77 071

KÄYNTI MAAILMAN POHJOISIM- MASSA KAUPUNGISSA

Heräsin 17.8. aikaisin aamulla Sodankylässä Komulaisen matkustajakodissa. Olimme tulleet tänne myöhään illalla viluisina ja väsyneinä. Olimme matkanneet yli 850 km yhtenä päivänä ja lepo oli tarpeen. Nyt oli täyttyvässä monia vuosia haudottu ajatus päästä kauas pohjoiseen aina Jäämeren rantaan saakka.

Meitä oli matkalla neljä miehenpuolta ja samanverran naisia kahdella autolla. Olin kuvitellut, että Lapissa on vain mäkiä, tuntureita ja poroja, tähän saakka emme olleet nähneet mitään sellaista. Maantie oli viivasuora ja tasainen, ympärillä kitukasvuista metsää ja suota. Harvoin oli tien varressa asumus ja pieni perunamaa, sitten taas oli erämaata kymmeniä kilometrejä.

Hämmästyksemme oli melkoisen saavuttuamme tähän kaupunkimaiseen kirkonkylään, jossa oli leveät asfaltoidut kadut ja jalkakäytävineen, komeat liikkeet, avarat näyteikkunat, hotelleja ja

baareja, kirkko ja linja-autoasema. Kaikki oli huolella rakennettu ja hyvin hoidettua. Kukkia ja istutuksia ei näkynyt, sillä ilmasto täällä on jo kylmää ja karua. Meillä ei ollut aikaa enempää Sodankylän tarkasteluun, pakkasimme tavaramme autoihin ja jatkoimme matkaa eteenpäin. Jonkun ajan kulutua saavuimme Lokan altaalle, siellä oli jo liikuteltu mahtavia maamassoja. TVH:n punaiset kämpät olivat vielä paikoillaan tien tuntumassa. Maantielle näkyi vain pieni osa tästä ihmisen rakentamasta järvestä, mutta altaan reunapadoilla oli leveä tie, joka mahdollisesti kiertää koko altaan ympäri. Vasemmalla puolen tietä oli Porttipahdan toinen tekojärvi, mutta se ei ulottunut aivan maantien laitaan. Kohta altaan sivuutettuamme näimme ensimmäiset porot. Ensin niitä vilahteli tien laidassa muutamia, mutta sitten niitä käveli keskellä tietäkin, täytyi varoa ettei joku jäänyt auton alle.

Sivuutimme komean Ivalon kirkonkylään pysähtymättä. Täällä alkoi maasto muutua mäkiseksi ja vaihtelevaksi. Poroeroitusalueet korkeine lauta-aitoiineen olivat tien kummallakin puolella. Sitten saimme Inarinjärven näkyviimme. Paljon oli siinä saaria ja karikoita. Tie kierteli useita kilometrejä niemiä ja poukamia. Tännekin olivat osanneet turistit. Kivilohkareiden väliin oli pystytetty telttoja ja autoja oli peruutettu sopiviin paikkoihin.

Pysähdyimme Inarin kirkonkylään. Tämä on myös melkoinen liikepaikka. Tienvarressa oli suuria kauppoja, kahviloita ja baareja. Kansaa oli runsaasti liikkeellä, oli monenlaisia asuja ja kuului vieraita kieliäkin. Täällä oli myös punatillistä rakennettu Pohjoismaiden Yhdyspankki, jossa kävimme vaihtamassa Norjan kruunuja. Rajalle oli vielä melkoinen matka, mutta pankkia ei siellä ollut. Söimme vankasti ja jatkoimme matkaa Kaamaseen ja Karigasniemeen. Maasto oli muuttunut mäkiseksi ja vaihtelevaksi. Äkkiä ilmestyi eteemme tullin "kirjava riuku". Olimme Norjan rajalla. Jämeräpartainen tullimies raotti automme ovea.

— Onko teillä takana SF-kilpi?

— Kyllä on.

Rajapuomi nousi ylös. Ylitimme kapean joen rautaista siltaa pitkin ja niin olimme saapuneet Norjan puolelle. Ylittämämme joki oli joko Inari- tai Tenojoki, melko vaatimaton, mutta rantahiekka oli vaalenkeltävää ja hienoa kuin vehnä jauho. Tie rupesi kiipeämään ylöspäin ja joki oikealla painui yhä alemmaksi. Ensimmäiset norjalaiset talot ilmestyi-

vät tien laiduille. Ne olivat pieniä hirsistä rakennettuja, mutta enimmäkseen kaksinkertaisia (?). Pientä ja vaatimatonta oli kaikki muukin, kaidanpuoleinen, kovasti pölyävä soratie ja pienet aidatut pellot laaksojen pohjissa. Vain yksi oli suurta ja se oli loppumaton ylämäki. Heinät olivat haasiolla, jotka ulottuivat melkein pellon pituudelta laidasta toiseen. Tämä haasiasysteemi oli yleinen Suomenkin puolella Pohjois-Lapissa. Pellot olivat huolellisesti aidatut ja maantie oli jätetty eläinten laidunmaaksi. Täällä käveli lehmiä, oli muutama hevonenkin, mutta enimmäkseen tien laidan kansoitti lampaat, kaikki valkeita ja pitkähäntäisiä. Lampaita loikoili suuret määrät maantien ojissa, joku käveli keskellä tietäkin. Autoistamme ne eivät välittäneet vähääkään. Joskus oli lammaslauma keskellä tietäkin, mutta kyllä ne aina senverran siirtyivät sivuun, että pääsimme ohitse. Autonkuljettajamme aukaisi joskus autonikkunan ja huusi että "bää", mutta lampaat eivät ymmärtäneet nähtävästi Suomen kieltä, koska eivät vastanneet ääneen millään tavalla.

Saavuimme ensimmäiseen norjalaiseen kirkonkylään, lie ollut Karasjoki. Se ei eronnut juuri vastaavasta suomalaisesta; samanlaiset kaupungit, baarit ja bensasemat ja pieni kirkkokin. Vain kyltit ja muut julisteet olivat vieraskielisiä. Tulimme tienhaaran, jossa oli kylttejä vaikka millä mitalla, emme niistä mitään ymmärtäneet, oli kysyttävä tietä. Pysäytimme useita henkilöitä, jotka eivät osanneet meidän kielitämme. Sitten tapasimme erään kuorma-autonkuljettajan, joka osasi suomea ja antoi meille pyytämämme tiedot. Käänsimme automme kohti Altaa, jonne tienviitta näytti matkaa olevan yli sata kilometriä. Kun olimme aja-

neet jonkun kymmenen kilometriä niin käännymme oikealle pois Altan tieltä. Kohta alkoikin oikea tunturimaasto. Oikealla korkea vuori, johon tie oli louhittu, vasemmalla oli muutama sata metriä alempana vihreä laakso, jonka keskellä virtasi joki. Täällä oli kylä, jonka talot olivat kuin pieniä nukkekoteja. Yhtä pieni oli kirkkokin. Yleensä olivat norjalaiset kirkot pienempiä kuin täällä Suomessa. Kylän takana nousi vuorenselän jyrkkänä kilometrejä ylöspäin. Tulimme paikalle, jossa oli käynnissä tienlevitys, samantaisia koneita kuin meilläkin, katapultareita, kompressoreja ja kuorma-autoja.

Pian ohitimme tämän paikan ja edessä taivaanrannalla tuli näkyviin korkeita, sinisiä vuoria, jotka juuri erottuivat taivaan sinestä. Vuorien rinteillä erottui suuria lumiläikkiä. Nämä vuoret jäivät lähimpien mäkien taa, mutta tulivat kilometrien jälkeen taas näkyviin hiukan lähempänä. Myöhemmin huomasimme, että vuoret olivat Jäämeren rannalla. Oikealle puolelle ilmestyi vesistö ikäänkuin leveä joki, jota seurasimme kymmeniä kilometrejä. Vastapäisellä rannalla oli kalastajakylä, talot kuin tulitikkulaatikoita korkeiden tuntureiden juurella. Myös meidän puolellamme vesistöä oli asutusta kaikissa mahdollisissa paikoissa, pieniä, siroja taloja karulla rannalla, veneitä, verkkovälineitä ym. Toisin paikoin oli rannalla sopivia pieniä niittykoppoleitakin ja heinähaasioita. Maantienlaidat olivat lampaiden hallussa täälläkin.

Tuli taas hiukan laveampi paikka jossa oli asutuskeskus kirjavine taloineen, jos yksi seinä oli punainen, niin toinen oli vihreä tai sininen. Täällä oli kauppoja ja jonkinlaisia verstaita, mutta ennen kaikkea satama, jossa oli kymmeniä kalastustroolareita ja

pienempiä veneitä. Kiersimme laajan lahden ja asutuskeskus jäi taaksemme. Nyt oli tie jälleen louhittu vuorenrinteeseen. Oikealla oli kymmenien metrien putoaus suoraan mereen, vasemmalla jyrkkä, louhittu rinne ylöspäin. Tie oli tosin paikoin niin kapea, että tuskin siinä autot voivat sivuuttaa toisensa. Mitään kaidetta tai muuta estettä ei meren puolella ollut.

Tällaista tietä jatkui useita kilometrejä. Sitten seurasi ehkä kilometrin merimatka lautalla, joka kuljetti meidät siihen saareen, jossa Hammarfest sijaitti. Lauttoja oli kaksi, jotka sivuuttivat merellä toisensa ja käyttivät samoja laitureita. Kumpaankin lauttaan sopi ainakin kymmenen autoa, pieniä enemminkin. Kuljetusmaksua perittiin esim. meiltä kahdesta autosta n. 30 markkaa. Päästyämme lauttalaiturille, sanoi joku takana, että katsohan tuonne veteen. Kurkistin sinne ja näin että vesi oli vihertävää ja pohja melkein valkoista kiveä. Pohjan lähellä kihisi noin 30—40 sm:n pituisia kaloja.

— Mitä kaloja nuo ovat?

MAANVILJELIJÄT HUOM!
Nyt kiireen vilkkaa Tuotantoon varmistamaan
KEVÄTKONEIDEN SAANTI
Hinnat alakantissa.
VARATKAA KIIREESTI MYÖS KEVÄÄN SIEMENET JA LANNOITTEET

Tervetuloa neuvottelemaan lähimpään myymäläämme maatalousasioiden merkeissä.

Tuotanto

— Ehkä ne ovat niitä Norjan seitejä.

Nyt aloin käsittää, että Norjan rikkauudet ovat meressä.

Päästyämme jälleen lautasta maihin ja autoomme, näimme tienviitan jossa luki Hammarfest 20 km. Tämä tie oli melkein kokonaisuudessaan hakattu jyrkkään vuorenrinteeseen, joka vasemmalla painui jyrkkänä mereen. Aavaa ulappaa ei näkynyt. Joka puolella oli saaria, alastomia kallioita, joita toisin paikoin peitti vihreä sammal. Muutta kasvillisuutta ei ollut.

Saavuimme sitten leveämpään lahdelmaan ja täällä oli asutuskeskus. Sievästi maalatut talot ympäröivät rantaa monivärisenä vyönä monessa kerroksessa, kunnes tunturin seinä jyrkkeni ja rakentaminen oli jäänyt siihen. Siellä oli myös pikku kirkko ja mahdollisesti hautausmaa. Tiemme kulki asutuskeskuksen ohi hieman kauempana ja kaikki oli edessämme kuin tarjottimella. Luulin ensin tätä Hammerfestin esikaupungiksi, mutta sinne oli vielä monen kilometrin matka. Sitten laskeutuessamme loivaa mäkeä alaspäin, saimme odotetun kaupungin näköpiiriimme.

Hammerfest on melkein hevosenkengän muotoisen lahden pohjukassa meren rannalla. Rannan suuntaisia katuja on 2—3, välillä jyrkkiä poikkikatuja. Sitten jyrkempi tunturin rinne niin ettei siihen voinut enää mitään rakentaa.

Kiersimme rantakadun melkein päähän saakka ja nousimme jyrkkää poikkikatua pienelle tasaisemmalle aukiolle. Täällä oli kauppvoja ja lie ollut jonkinlaisia työpajojakin. Meille oli pääasia, että pääsimme autoillamme sopivasti kääntymään ja takaisin. Palasimme rantakadulle ja pysähdyimme. Kello lie ollut 17—18 välillä. Kaupat olivat kiinni. Katselimme

paikkaa, josta olisi saanut vaikka tulokahvit. Pian sellaisen löysimme ja painuimme sisään. Ravintolasali oli toisessa kerroksessa ja löysimme vapaita pöytiä riittävän määrän. Tarjoilija tuli ensin naisten luo. He tahtoivat kahvia. Kaffesana ymmärrettiin, mutta ei muuta. Tytöt piirtelivät ympyröitä pöytään ja tekivät ilmaan kiemuroita, mutta ei sillä ollut mitään vaikutusta.

— Sano sille, että kafferöd, huuteli Jaska melkein toiselta puolen salia. Tytöt toistivat tämän ja asia oli kunnossa.

Tarjoilija tuli meidän pöytäamme. Väinö olisi tahtonut lohisoppaa ja hän toisti moneen kertaan, että "laxsopp". Tyttö kiikutti ruokalistaa hänen eteensä. Tutkimme sitä joukolla, mutta mitään "laxsoppaa" ei sieltä löytynyt, eikä me ymmärretty koko paperista mitään.

— Tuossa on kaalia, sanoi Jaska. (Hän osasi vähän ruotsia ja toimi tulkkina).

— Tilataan sitä sitten joka mies, mutta jos siinä ei ole kaalia, niin me syötämme sen sinulle kaikki!

Annokset tilattiin ja siinä oli todella kaalia. Pojat olivat tyytyväisiä. Sitten lähdettiin jälleen kadulle.

— Tuolla on information, mennään sinne!

Täällä otti meidät vastaan nuori mies. Oli siellä muitakin asiakkaita, mutta nämä siirtyivät kohteliaasti sivuun. Saimme selville, että suomalainen raha ei kelpaa, pankit ja kaupat on kiinni. Lähdimme eteenpäin. Jouduimme jonkinlaiseen kioskiin, jossa oli kirjoja ja paperitavaraa. Vanhemman puoleinen tati tuli meitä palvelemaan. Nuotti oli entinen: Suomen raha ei kelpaa. Mistä saa frimark ja postkort?

— Camping. — Missä? Nainen näytti oikealle ja vasemmalle.

Kokoonnuimme autojen luo ja lähdimme etsimään camping-aluetta, jonka pian löysimme. Ahtauduimme toimistoon ja ostimme postikortteja viimeisillä kruunuillamme. Keräännymme ulos neuvottelemaan. Tilanne ei näyttänyt valoisalta. Tästä kaupungista emme saa mitään. Suomen rajalle on matkaa satoja kilometrejä. Jouduimme ajamaan vaaralliset vuoristotiet kesäyön aikana. Mutta vaihtoehtoja ei ollut. Nousimme autoihin ja lähdimme samaa tietä takaisin. Kello lie ollut 20 vaiheilla. Vähän matkaa kaupungista oli ainakin kilometrin korkuisella vuorella majakka. Kirkkaina päivinä sieltä näkyi varmasti saariston yli kauaksi Jäämerelle.

Jouduimme lautalla odottamaan muutaman kymmenen minuuttia. Vieressä laiturilla oli poikia ongella. Heillä oli tavallinen rullavapa ja pilkki, ja he vetelivät jatkuvasti laiturille suuria kalanvonnakaleita.

Matka jatkui samaa tietä takaisin päin Suomea kohti, aina Altan tienhaaraan saakka. Sitten käännyimme uudelle tielle. Tunturit hallitsivat täälläkin maisemia eikä ihmisasumuksia juuri löytynyt. Oikealla oli leveä joenuoma, josta pääsi nyt melkein kuivin jaloin ylitse, mutta keväällä kun lumi sulaa tuntureilta on siinä varmasti mahtava virta, sillä tunturin seinä nousi joen rannalta mittamattomaan korkeuteen. Tunturit olivat täällä loivempia kuin Jäämeren rannalla. Tie nousi loivaa mäkeä ylöspäin kilometrin toisensa jälkeen ja kun laki oli saavutettu alkoi samanlainen pitkä alamäki. Lunta näkyi paikkapaikoin tien alapuolellakin. Ihan asumaton ei seutu kuitenkaan ollut. Muutamia lappalaisyhtymä ja pieniä hökkeitä näkyi joskus tien varrella. Kävelipä tiellä joskus lapinpukuisia nuoriakin, vaikka ilta oli

jo myöhäinen. Ei niillä ihmisillä ole paljon mukavuuksia. Sitten ilmestyi toinen tie siihen viereen. Näin jatkui kymmeniä kilometrejä. Oli siellä uudenaikaisia tienrakennuskoeitakin ja sitten uusi tie päättyi.

— Miksi tässä tarvitaan kaksi tietä vierekkäin kun on vähän liikennettä yhdelläkin?

— Ovat varmaan NATON hommia sodan varalta.

Tie laskeutui alemmaksi ja siivutimme muutamia järviä, joiden rannoilla oli rehevää kasvillisuuttakin. Tie leveni, muuttui asfalttiseksi ja sen reunamille ilmestyi taloja, joissa paloi kirkkaat sähkövalot. Oikealle ilmestyi laaja vesistö, varmaankin Jäämeren vuono. Taivaalla meren yläpuolella näkyi mahtava ilmiö: Taivas punersi, melkein liekehti. Taisi olla iltarusko kello 23.

Sitten ajoimme Altan siistiin kaupunkiin. Liikennettä ei ollut paljon. Pääkadun varrella oli lasiseinäinen kahvila tupaten täynnä nuoria. Autoja ja moottoripyöriä ol ulko-oven ympärillä kymmeniä.

— Mennään tuonne kahville, sanoivat naiset.

— Ei sinne ole hyvä mennä, antavat pian selkään ja työntävät ulos. On sen näköistä sakkia.

Naiset lähtivät sisälle kuitenkin ja me lähdimme automiesten kanssa hakemaan bensa-asemaa. Erään toisen kadun varrella näkyi

suuri valomainos "Volvo". Siellä oli suuri ja komea huoltoasema. Kirkkaat valot paloivat kaikkialla, mutta mitään liikettä ei näkynyt. Kun ajoimme bensiinimittarin luo oli siinä lappu: "stängt". Löysimme kuitenkin pian toisen huoltoamon, joka oli auki ja saimme tankkimme täyteen.

Kun olimme hakeneet naiset, pääsimme puolen yön seuduissa jatkamaan matkaa. Kaupungista päästyä tie sukelsi mahtavaan kanjoniin. Kummallakin puolella nousivat vuorensinämät pystysuoraan satojen metrien korkeuteen. Tien kaameutta lisäsivät autojen valot, jotka sattuivat vuorensinisiin onkaloihin. Joskus sola leveni muutamia kymmeniä metrejä kavetakseen jälleen. Mitään kasvillisuutta ja asutusta ei näkynyt. Tien viereen ilmestyi kivien välissä hyppelehtivä puro, joka leveni muutaman kilometrin pituiseksi järveksi. Täällä oli myös tien korjaus käynnissä. Katepillareita ja muita tiekoneita oli pysäköity järven rannalla.

Vähitellen vuoret alenivat, näköala lisääntyi, kasveja ja vehreyttä ilmestyi maisemaan, samoin ihmisasuntoja. Siivutimme useita kyliä ja metsiäkin. Sitten saavuimme rajalle.

— Onko mitään tullattavaa.

— Ei ole.

Puomi nousi ylös ja olimme jälleen Suomen puolella.

J. K.

Suvannon Seutu ilmestyy v. 1972 8 numeroa vuodessa, jonka toivomme tilaajien kiinnostavana uutisena huomioivan. Vuosuhinta on tämän vuoden edelleen vain 6 markkaa vuosikerta. Myös postikonttorit ottavat vastaan tilauksia.

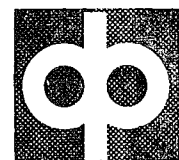
Petäjäjärven Nuorisoseura viettää 70-vuotistilaisuutta 16 päivänä huhtikuuta 1972 Vesilahden Narvassa Osuuspankin kerhohuoneessa alkaen klo 12.00. Tervetuloa!

"Karjalan" Sakkola-liitteen aineisto lähetettävä heti toimitukseen. Suvannon Seutuun myös on kirjoituksia tervetulleita.

Tänäänkin joku siirtyy sulkuviivan tuolle puolen.

MAASEUTUVÄKI

Lempäälän-Viialan Osuuspankki

Viisi palveluvalmistaa konttoriamme: Lempäälässä, Viialassa, Kuljussa, Sääksjärvellä ja Säijässä ovat käytettävissänne varoja sijoittaessanne, edullisesti, myöskin tarvittaessanne luottoa tarpeisiinne.

Kääntykää luottamuksellisesti puoleemme kaikissa raha-asioissanne.

**VESILAHDEN
OSUUSPANKKI**

*joustavaa
pankkipalvelua*

**SUVANNON
SEUTU**

Suvannon ympäristön kotiseu-
tulehti, ilmestyy 1972 8 ker-
taa vuodessa.

Tilaushinta 6 mk vuosikerta.

Ilmoitushinnat 1 mk palsta cm
vakinaisista ilmoituksista
alennus.

Toimituksen ja konttorin osoi-
te Narva Vakkala. Puhelin
931 / 77 843.

Postisiirtotili 4307 63 - 1

Pankki Vesilahden Osuuspank-
ki Narva.

Vastaava toimittaja Viljo Pu-
rontaa.

Toimituskunta Viktor Ryyppö,
Helmi Uosukainen, Matti
Riikonen, Uno Pulakka, Ee-
ro Koppanen ja Teuvo Vis-
kari.

**Tampereen Seudun
OSUUSPANKKI**

- JOUSTAVAN PALVELUN PANKKI -

Kaikki sähköasiat

voimme toimittaa edullisesti

Nyt sähkölämmitysasennukset sopivasti

RAASKAN SÄHKÖLIKE

A-RYHMÄN SÄHKÖURAKOITSIJA

Vesilahti
Puh. 78 541

Valkeakoski
Puh. 41 810

Vesilahden Säästöpankki

auttaa - neuvo - palvelee

**LEMPÄÄLÄN
PELTITYÖ**

OM. V. RIIKONEN

Puh. Tampere 76 886 (verstaaseen),
Suorittaa kaikkia rakennusalan pelti- ja rautatöitä urakalla
ja laskuun.